

Hoofdstuk 1

‘This is Scheveningen Harbour Control. Unidentified vessel eight miles north-west of our harbour, location North 52 07 22, East 004 13 20, please tell us your IMO or MMSI number for identification. Hier Scheveningen haven. Onbekend schip, positie Noord 52 07 22, Oost 004 13 20, 8 mijl noordwest van Scheveningen, maak u bekend.’

De twee dienstdoende havenmeesters riepen voor de derde maal het gestaag naderende schip op. De indicatie van de havenradar gaf duidelijk aan dat het om een zeewaardig zeil- of motorjacht moest gaan en dat het schip op de haven afkoerste. Een kwartier eerder was het jacht zomaar uit het niets op hun radarscherm verschenen. Tegen alle regels in had het vaartuig geen identificatiebaken ingeschakeld en was er ook geen enkele vooraankondiging over een nachtelijke aankomst ontvangen.

Op de oproepen had de bemanning van het schip nog steeds niet gereageerd. Beide havenmeesters volgden nauwlettend de vaarlijn van het schip. Vanuit het noordwesten koerste het schip duidelijk in rechte lijn op de havenmonding van Scheveningen af.

‘Onbekend schip, hier Scheveningen haven. Maak uzelf alstublieft bekend. Bent u van plan deze haven aan te doen?’

De havenmeesters herhaalden hun vraag in het Engels en gebruikten alle voor hun controlegebied afgestemde golflengtes maar hun oproepen bleven onbeantwoord. De altijd aanwezige zachte ruis in de ether werd niet doorbroken. Ze keken elkaar aan. Zou het weer zo’n sukkel zijn die midden in de nacht met zijn privéschip kwam aanzetten zonder er ook maar even bij stil te staan dat er op zee

verplichtingen over communicatie en identificatie bestonden? 'Als het een zeilschip is dan gebruikt ie de motor als ondersteuning, want de snelheid is constant en er staat te weinig wind om vijf knopen te halen, Guus,' merkte de vrouwelijke havenmeester op. Haar collega knikte. 'Dan zullen ze over pakweg een uur en drie kwartier binnenlopen.'

'Zullen we de kustwacht informeren?' suggereerde de vrouw. De man schudde zijn hoofd. 'Dat gaan ze niet redden. Ze zijn vannacht op oefening bij Walcheren. En de zeehavenpolitie van Rotterdam als alternatief gaat het ook niet redden. Die zijn druk met een grote brand in de Botlek.'

'Dan blijft het hoofdbureau als enige optie over. Kijken of zij een paar politiemensen vrij hebben. Het hoeft niets te zijn maar voor hetzelfde geld hebben we weer eens met smokkelaars te maken,' zei de vrouw terwijl ze peinzend naar het radarscherm bleef staren.

'Je hebt gelijk, Ellen. We kunnen het risico niet nemen.' De havenmeester pakte de hoorn van de meldtafel en drukte op de knop die hem rechtstreeks met de meldkamer op het Haagse hoofdbureau van politie in contact bracht.

Op acht mijl voor de haven voer ondertussen het zeewaardige Hanse zeilschip van het type 508 gestaag door. De motoren deden de schroeven door de kalme golven ploegen. De zeilen waren gestreken. Het schip voerde maar één mastlicht. Achter de kajuitramen en glazen dakluiken was geen enkel licht te bespeuren. Op het verlaten achterdek bewogen de twee stuurwielen simultaan schokkerig als er een lichte koersverandering plaatsvond zodat de boeg licht stuurboord van het vuurtorenlicht op de hoge wal van de Scheveningse boulevard bleef koersen. Het boegschuim lichtte nauwelijks op in de zwarte golven. Slechts het monotone geluid van de dieselmotor verbrak de stilte van de rustige zee.

Rechercheur Ben Bos wreef in zijn ogen en keek op de klok boven de deur van zijn kamer.

'Kwart over één. Het valt me nog mee,' mompelde hij terwijl hij uit het raam keek. De Jan Hendrikstraat, naamgever van zijn politiebureau.

reau, lag er op deze doordeweekse nacht al verlaten bij.

‘Ik begin trek te krijgen in mijn bedje, Dinie,’ geeuwde Bos en rekte zich uit.

‘Anders ik wel,’ reageerde zijn vrouwelijke rechercheur. ‘Het is altijd hetzelfde liedje na invallen en aanhoudingen. Knokken om binnen 72 uur het eerste proces-verbaal bij de rechter-commissaris te krijgen zodat onze klanten niet de deur uit kunnen lopen.’

‘Jij zegt het. Buffelen om de boeven binnen te houden. Maar deze zaak was het ook wel dubbel en dwars waard, zeg. Wat een bizar onderzoek. Eergisteravond ging de deurbel bij ons slachtoffer, keek hij door het ruitje van de deur, schoot onze verdachte hem recht in zijn gezicht en bleef het slachtoffer in leven omdat de kogel precies op een rijtje onderkiezen terecht kwam. Je kan het toch gewoon niet verzinnen.’

‘Zeg dat wel. En dat onze verdachte dan daarna in alle haast met zijn auto over de kop slaat en het standbeeld van Spinoza van zijn sokkel knalt, kan je ook niet verzinnen,’ grinnikt Dinie.

Bos zuchtte diep en wreef opnieuw in zijn ogen. ‘Onze nachtrust is weer op de proef gesteld maar alles staat netjes op papier.’ Hij keek opnieuw naar de klok.

‘De Zwarte Ruiter is al dicht dus dat wordt een borrel op de bank thuis, even Jinek in de herhaling zetten en dan een paar uur pitten.’

De andere twee rechercheurs van zijn team die ook aan het dossier hadden gewerkt, kwamen de kamer binnen lopen.

‘Zo, alles is overgezet op USB-sticks, stuk of negen, voldoende kopieën lijkt me,’ gebaarde Ferdi Blom terwijl Henk Schrotter de sticks netjes in een rijtje op tafel rangschikte.

‘Veertig uur je het apenzuur werken en dan zit alles in een paar blokjes plastic van drie centimeter. Vroeger ging er een hele stapel ordners naar het Parket,’ glimlachte Bos.

‘Vroeger was alles beter,’ schamperde Schrotter.

Bos fronste zijn wenkbrauwen. ‘Dat hoor je mij niet zeggen, maar het is wel zo dat tegenwoordig niet alles beter is, hoor. Ik ben ooit nog eens met een verdachte in hartje zomer naar een terras in Brouwershaven gereden om tussen de verhoren door samen een

biertje te nemen en dat werkte goed uit. Hij bekende de volgende dag en vertelde alle ins and outs van zijn organisatie. Daar zou iedereen nu kwaad van spreken en onze hooglijk gewaardeerde advocatuur zou gelijk om het stoppen van de vervolging blèren. Indertijd deed niemand moeilijk over zoiets, de verdachte had een leuke middag in de zon en ik had een mooie verklaring in de pocket.’

‘Nou, ik had vandaag trouwens ook wel even op een terrasje willen zitten, maar dan wel in de buurt van zo’n verwarmingsding,’ mijmerde Dinie.

‘Dat moeten we morgenmiddag dan maar even doen. Alle terrassen op de Grote Markt hebben van die gloeiapparaten om de kou weg te houden dus onze stamkroeg vast ook.’

Bos stond net op toen wachtcommandant van Rij zijn hoofd om de deur stak.

‘Jullie hebben vast nog geen trek om naar huis te gaan,’ begon van Rij met een uitgestreken gezicht.

Bos keek van Rij aan en trok zijn wenkbrauwen vragend.

‘Als jullie zin hebben, kan je nog even een frisse neus in Scheveningen gaan halen. Er komt een boot over een kleine anderhalf uur binnenlopen en het havenmeestercentrum krijgt er geen contact mee. De opvarenden hebben alle communicatie en identificatie uit staan en ze vertrouwen het voor geen meter. Zouden jullie de boel daar even kunnen gaan opvangen?’

‘Daar hebben ze toch ooit de waterpolitie voor uitgevonden?’ fronste Ferdi.

‘Kustwacht en zeehavenpolitie zijn druk of zitten te ver uit de buurt. En de meldkamer wil liever de noodhulp niet inzetten.’

De rechercheurs keken elkaar aan maar wisten eigenlijk het antwoord al.

‘Kom, we gaan. Des te lekkerder zal ons bed aanvoelen als we er later vannacht in duiken,’ zei Bos terwijl hij zijn jas pakte en de kamer uit liep. ‘Maar eerst nog even een zwart bakkie om warm te blijven.’

Naschrift

Al langer had ik mij voorgenomen huize Groenestein in één van mijn boeken te verwerken. De decennia lange verschrikkingen die vele kinderen daar hebben moeten doorstaan, wilde ik na vijftig jaar nog eenmaal onder de aandacht brengen. In werkelijkheid is er in het internaat nooit een broeder vermoord, maar gezien de misstanden had dat best kunnen gebeuren.

Ik moet als kind regelmatig langs het imposante gebouw zijn gekomen wanneer ik vanuit Rustenburg, de wijk waar ik ben opgegroeid, naar het centrum ging. Ik was 15 jaar oud toen het gebouw is afgebroken, maar toch kan ik mij het niet herinneren. Tegenwoordig zou zo'n imposant gebouw niet meer zomaar tegen de vlakte gaan maar in de jaren zeventig en tachtig werd daar in Den Haag, gedreven door stadsvernieuwing, anders over gedacht. Er sneuvelden toen wel meer gebouwen die bewaard hadden moeten blijven. Na sluiting van het internaat in 1971 verschenen al snel in de media de eerste getuigenissen van voormalige leerlingen over schrijnende omstandigheden in het internaat. In 1982 maakten Hans Koekoek en Henny van Aurich de documentaire 'Een lege plek in Den Haag' over huize Groenestein waarin oud-leerlingen aan het woord kwamen. Nadat de documentaire op televisie was uitgezonden, volgden vele heftige reacties van kijkers. Sommige van hen vonden de getuigenissen sterk overdreven, andere gaven aan dat het nog erger was geweest. Uit de documentaire bleek in ieder geval dat huize Groenestein diepe sporen in het leven van veel leerlingen had achtergelaten.

In dit boek worden de gijzeling in de Franse ambassade aan het Smidswater en de Haagse activiteiten van de Rote Armee Fraction aangehaald. Vanaf begin zeventiger jaren in de vorige eeuw vonden er in Den Haag meerdere ernstige politiek gedreven incidenten plaats. Zo werden op 22 maart 1979 bij het Spaansche Hof aan het Westeinde de Britse ambassadeur en zijn Nederlandse assistent door waarschijnlijk leden van de Ierse PIRA vermoord. Negen jaar eerder was net over de gemeentegrens met Wassenaar de residentie van de Indonesische ambassadeur bestormd waarbij een politiemans om het leven kwam. Op 12 oktober 1979 werd de zoon van de Turkse ambassadeur geliquideerd toen hij op de Bosbrug voor het verkeerslicht stond te wachten. Zijn auto werd met kogels doorzeefd door Armeense terroristen.

De in dit boek aangehaalde gijzeling in de Franse ambassade op 13 september 1974 en de schietpartij van de RAF bij de Trompgarage in september 1977 waren ook onderdeel van deze incidenten al waren hier geen doden te betreuren.

Huize Groenestein op de omslag is een deelbewerking van een vooroorlogse ansichtkaart, Haags gemeentearchief, collectie Gerard van der Swaluwe.

Ten slotte wil ik Marion, Mae, Annemiek, Shaun en Yvonne danken voor al de uren die zij mij met editing en lay-out hebben bijgestaan.

Van deze schrijver eerder verschenen

Verborgen Stroming

2013

Rechercheur Ben Bos treft op het Lange Voorhout een dode informant aan, hangend aan een boom. De man stond op het punt Bos informatie te geven over een omvangrijke internationale wapensmokkel. Forensisch onderzoek leerde, dat de man geen zelfmoord had gepleegd. Hij was vermoord en de daders hadden een zelfmoord in scene gezet. Bos gaat op onderzoek, ontdekt betrokkenheid van diplomaten en ontsnapt ternauwernood zelf aan een moordaanslag.

ISBN 978-94-6328-097-6

De Zesde Poort

2016

Als een Chinees meisje op het eilandje in de Hofvijver naast het Binnenhof dood aangetroffen wordt, gaat rechercheur Ben Bos aan de slag. Zijn onderzoek brengt hem in de mysterieuze wereld van Chinese triades, vrouwenhandel en 'haut finance' witwassen.

ISBN 978-94-6203-859-2

De Berlage Doden

2018

Naast de Berlagekiosk op het Haagse Buitenhof treft rechercheur Ben Bos een neergestoken man aan. Het slachtoffer sterft maar weet Bos nog net te vertellen dat de kiosk de sleutel tot het oplossen van de aanslag zal zijn. Er volgen meer moorden. De slachtoffers worden steeds aangetroffen bij gebouwen, die ontworpen werden door Hendrik Petrus Berlage, één van Nederlands beroemdste architecten. De dader begint een kat en muisspel met de recherche. Bos gaat de strijd aan waarbij hij één van de meest mensonterende vormen van criminaliteit op het spoor komt.

ISBN 978-94-6328-216-1